

Гэты навукальны год філфак пачаў без Міхаіла Аляксандравіча Корчыца, прафесара кафедры рускай мовы.

Так сталася, што пахаванне нашага любімага настаўніка і калегі было гэтак жа сціплым, як і яго жыццё: студэнты і выкладчыкі былі ў адпачынку.

Няхай жа ўспаміны тых, хто вучыўся ў Міхаіла Аляксандравіча і знаўся з ім, лягуць жалобным вянком да светлай памяці гэтага цудоўнага чалавека.

М. І. КАНЮШКЕВІЧ,
заг. кафедры рускай мовы.

У бясконцай дарозе

Міхаіл Аляксандравіч... Сэрца і розум ніяк не могуць змірыцца, ніяк не могуць зразумець і паверыць, што яго больш няма з намі. Крыўдна і балюча. І разам са слязамі напхваляюць успаміны, светлыя і цёплыя...

Я, яшчэ толькі студэнтка філфака, працую лабаранткай на кафедры рускай мовы. І вось строга экзаменатар, з выгляду суровы і пахмурны чалавек, Міхаіл Аляксандравіч заводзіць гульні, цікавую і карысную. У Міхаіла Аляксандравіча было шмат матэрыяла, цікавых прыкладаў на розныя віды сказаў. Усё гэта было старанна выписана на карткі, так што атрымлівалася сваёсаблівае лато. Кожную вольную хвіліну ён прыходзіў да мяне са сваімі карткамі: «А ну скажы, што гэта за сказ?». І тут пачыналася гульня! Я не скажу, што не хвалювалася пры ягоных пытаннях, але не баялася гэтых пытанняў ніколі, не баялася памыліца. Не баялася, бо побач быў не настаўнік, а просты, добры чалавек, з вачыма, у якіх мітусіліся заўзятыя дзіцячыя чорцікі.

Успамінаецца і паездка разам з Міхаілам Аляксандравічам у Дзятлава, дзе мы з ім праводзілі раённую алімпіяду школьнікаў па рускай мове; той незабыўны марозны вечар, калі мы вярталіся

ў гасцініцу пасля цяжкага працоўнага дня. Міхаіл Аляксандравіч расказваў вясёлыя гісторыі, разам смяяліся. І я зусім не адчувала, што паміж намі вялікая дыстанцыя: ён — дацэнт, кандыдат навук, сталы чалавек, я — студэнтка-пяцікурсніца, зусім яшчэ дзяўчо. Ён адносіўся да мяне, як заклапочаны бацька адносіцца да свайго стамленага за дзень дзіцяці.

Успамінаюцца і дзівацтвы Міхаіла Аляксандравіча. Аднойчы ягоны вялікі і шмат пабачыўшы партфель сапсаваўся — адарвалася ручка. Наступнага дня Міхаіл Аляксандравіч прыйшоў ва ўніверсітэт з... чамаданам. «Куды вы едзец?» «Нікуды. На працу прыйшоў» «З чамаданам?» «Ён так і хадзіў з чамаданам, нягледзячы на тое, што з ягоных дзівацтваў падсмейваліся. А мы не разумелі, што наш Міхаіл Аляксандравіч быў штодня ў дарозе, у падарожжы за новым, цікавым, карысным людзям, дзе заўсёды трэба мець з сабой чамадан, чамадан ведаў, дабрыні і сумлення.

Ён пайшоў... Пакінуўшы нас на гэтай дарозе, пакінуўшы нам свой чамадан, чамадан бясконцага адчаю, цёплым успамінаў, вялікіх спраў і светлай памяці.

С. Я. КОСТЫЦА,
ст. выкладчык кафедры рускай мовы.

Міхаілу Аляксандравічу Корчыцу — вучонаму, настаўніку, чалавеку

Дзякуй Вам!

Няма больш Міхаіла Аляксандравіча Корчыца. Пайшоў ад нас цудоўны Чалавек, таленавіты вучоны. Ён жыў сціпла і сціпла памёр. Мала хто ведаў, што невылечная хвароба абрала яго сваёй ахвярай — ён да апошняга імгнення працаваў, упарадкаваў велізарны навуковы, метадычны і дыдактычны матэрыял, шліфаваў і без таго дасканалы камп'ютарны праграмы. Ведаў, што хутка яго не стане, і таму спяшаўся зрабіць як мага больш.

Мне не давалося быць студэнткай Міхаіла Аляксандравіча, але ўсё ж пашчасціла вучыцца ў яго — вучыцца чалавечай годнасці, прынцыповасці, непадкупнасці, бескампраміснасці з уласным сумленнем, умению слухаць і разумець другога чалавека, аддаваць усяго сябе справе. Дзякуй Вам, Міхаіл Аляксандравіч, за тое, што Вы былі, што шчодро ахвяроўвалі сябе нам, дзяліліся не толькі ведамі, але і душою, сэрцам. Вы для нас заўсёды жылі і не толькі таму, што мы ніколі не забудзем пра Вас, але і таму, што ніхто не зможа нам Вас замяніць.

Л. В. РЫЧКОВА,
дэкан факультэта філалогіі
народаў РБ.

Горка і балюча

Усяго чатыры гады прайшло, як наш курс скончыў універсітэт, а няма ўжо сярод маіх настаўнікаў трох выкладчыкаў, трох добрых, мілых людзей.

Няма і Міхаіла Аляксандравіча Корчыца... Самае горкае і балючае — гэта казаць словы ўдзячнасці, валі той, каму яны адрасаваны, ужо ніколі іх не пачуе. Можна і сапраўды павінен прайсці нейкі пэўны час, перш чым усвядоміць, як жа многа даў нам Міхаіл Аляксандравіч.

Мы ўпарціліся, лічылі, што ён занадта строга і прыдзірліва, баяліся прапусціць лекцыю не таму, што гэта незаменная страта, а таму, што будучы прапраца прысутнасць. Усё гэта забылася цяпер. Але як забыць усмешку Міхаіла Аляксандравіча, калі ён, пераправяраючы спіс прысутных, знаходзіў там прозвішчы Віцын, Нікулін, Маргуноў (мы іх упісалі

замест тых, каго не было на занятках). Зачытваў і смяяўся разам з намі і над сабой, што папаўся на нашыя хітрыкі. І як не было той строгаасці — проста добры і вясёлы чалавек адчуваўся на не вельмі ўжо і такі дасціпны студэнцкі жарт.

А строгаасць яго саслужыла нам вельмі добрую службу: схемы і правілы, што вучылі пад яго пільным вокам, запамінілі назаўсёды. Мы ўдзячны настаўніку за веда, за цудоўныя, добрыя і смешныя апавяданні, што чытаў ён нам на студэнцкіх вечарынах, за патрабавальнасць, за дабрыню і чалавечнасць...

Калі нішто не знікае бяследна, то няхай наша ўдзячнасць будзе Вамі, Міхаіл Аляксандравіч, прынята, пачута там, дзе цяпер Ваша чулая душа.

Алена СМІРНОВА,
выпускніца філфака 1989 года.

Не выказаць прызнання ўдзячнасці

Незваротнасць кожнага імгнення ад сустрэч з Настаўнікам, што пайшоў ад нас назаўсёды, усведмяляе цяпер як горка незамэннасць тых гармонаў інтэлекту, якія Міхаіл Аляксандравіч так шчодро дарыў, а мы ахвотна бралі, не вельмі задумваючыся пра іх каштоўнасць. Тады не задумваючыся, а цяпер пакутуючы ад невыказанага прызнання ўдзячнасці...

Сказаць пра тое, што ён быў Настаўнікам, — гэта адзначыць толькі адну яркую грань яго асобы. Сказаць, што ён быў Настаўнік Настаўнікаў — гэта прызнаць бяспрэчнасць і бязмернасць яго прафесійнага ўкладу ў развіццё адукацыі на Гродзеншчыне, у выхаванне кагорты настаўнікаў-славеснікаў.

Сказаць, што і ты сама калісьці мела шчасце вучыцца ў гэтага кранальна сціплага, усё ведаючага і карэктна адказнага чалавека — гэта нясмела прызнацца ў дакрананні да энергодонара, да несьбіта высокіх чаціц Ведаў і інтэлігентна разумных Узаемін. З гэтым, я ведаю, згодзіцца ўсе яго былыя выпускнікі, што цяпер настаўнічаюць на Гродзеншчыне.

А як не сказаць і не ўспомніць кранаючую адказнасць і пра-

дбачлівы клопат пра будучых філолагаў, з якімі Міхаіл Аляксандравіч выконваў, акрамя сваіх штатных, абавязкі члена і старшыні журы абласных і рэспубліканскіх алімпіяд!

Ён быў з намі. Быў неабходны, не стараючыся быць прыкметным. Яго ведалі. З ім раіліся. Яго чакалі. Яго любілі.

Вось увойдзе ціхенька, нягучна штосьці скажа, і ўсё адразу стане на сваё месца, знойдзецца рашэнне, адказ...

Калі ён стаў за кафедрай ці сядзеў за сталом у аўдыторыі, мала хто ведаў ці разумеў боль яго страшнай хваробы. Немагчыма было асмеліцца ўголас здзівіцца яго мужнасці. Жыць, яго волі, што дапамагала быць у страі. А ён карпатліва, метадычна і мужна нёс свой крыж? Не, свой факел Святла і Любові.

Не вымаліць прыжыццёвага спаткання з Міхаілам Аляксандравічам. Але і не згасіць агню яго Справы, што стала Жыццём. І калі праўда, што на саравак дзень пакіне Зямлю душа гэтага незабыўнага чалавека, то няхай яе вечны палёт падтрымаюць крылы нашай светлай Памяці.

А. ГАРАЧАВА,
ведучы інспектар упраўлення
нацыянальнай адукацыі абласнага
выдатнік адукацыі Рэспублікі
Беларусь.

У маёй памяці два Міхаілы Аляксандравічы. Першы — строга, суровы, патрабавальны, дакладны ў словах і выказваннях. Сам яго курс, сінтаксіс, патрабаваў быць лагічным і паслядоўным. Учынкі і выказванні складаліся ў сістэму. Сістэму працы, сістэму жыцця.

У Міхаіла Аляксандравіча не было любімчыкаў: зарабіў — трымай сваю «пяцірку», не праца-

Міхаіл Аляксандравіч выйшаў на сцэну і прачытаў лекцыю на тэму «Чорны кот як прычына спазнення на лекцыю». Зала ляжала покатам ад рогату, а лектар — хоць бы што: сур'ёзны, засяроджаны, лагічны, як быццам справа ішла пра складана залежны сказ.

Каюся: некалькі разоў выходзіў я на сцэну з пародыяй на Корчыца. Калі гэта было ўпершы-

Памятаю...

ваў — хоць за цябе міністр будзе прасіць, «здавальняюча» не ўбачыш.

Але мы яго бачылі і другога. Мяжкага, добрага, чалавечнага. Нават двойку ён, не ў прыклад іншым сваім калегам, ставіў не прыніжаючы годнасць студэнта, паважаючы ў ім асобу. Будучы намеснікам дэкана, ведаў нашы праблемы, умеў неяк непрыкметна для нас падтрымаць, дапамагчы. Памятаю, як адна з маіх аднакурсніц, упэўненая, што яе за пропускі адлічаць, вярнулася з дэканата ашаломлена: «Корчыц заступіўся!». А ён проста даведаўся пра цяжкую сітуацыю ў яе сям'і.

І яшчэ я памятаю яго ўсмешку. Усмехаўся ён рэдка, часцей смяяліся вочы... Памятаю, як падчас Дзён філфака нашы выкладчыкі саборнічалі ў мінілекцыях (не больш пяці хвілін).

но, я, скончыўшы нумар, з апаскай паглядзеў у залу — і не паверыў вачам! Міхаіл Аляксандравіч рагатаў да слёз! А назаўтра, сустрэўшы мяне ў калідоры, сур'ёзна сказаў: «Бачыў. Хаду маю асвоіў, а голас пакідае жадаць лепшага. А што, рэктара таксама зможаце так?» Атрымаўшы адмоўны адказ, задаволенна заўважыў: «Значыць, я асоба ярчэйшая. Яшчэ дзве-тры такія пародыі, і можна балаціравацца на пасадку рэктара». А ў вачах смяшынкі іскрацца. Паціснуў руку і пайшоў на лекцыю.

А цяпер пайшоў назаўсёды. І жыццё стала бядавішчае. Так бывае заўсёды, калі з яго адыходзіць чысты і цудоўны чалавек.

Аляксандр ФЯДУТА,
першы сакратар ЦК Саюза
моладзі Беларусі, выпускнік філфака 1986 г.

НО С КАЖДОЙ СМЕРТЬЮ, С КАЖДЫМ ДНЁМ НАМ ЖИЗНЬ СТАНОВИТСЯ ЗАМЕТНЕЙ...

Пайшоў Міхаіл Аляксандравіч Корчыц... І ўспомнілася: а ён жа сустракаў нас, абітурэнтаў, калі быў старшынёй прадметнай камісіі па рускай мове і літаратуры! І было гэта 19 гадоў назад.

Засяроджаны, сур'ёзны чалавек збіраў нашы сачыненні, нечакана з'яўляўся ў аўдыторыі падчас вуснага экзамену, калі нікалі задаваў хітрыя пытанні. Учараннія школьнікі палохаліся і, нават стаўшы студэнтамі, доўга не маглі пераадолець гэтую базаліваць перад Міхаілам Аляксандравічам. Пасля прайшло разуменне і яснасць: дацэнт Корчыц — з тых, хто возьмецца за цябе ўсур'ёз і зробіць цябе спецыялістам. Не ўмееш — навучыш, разгубіўся — дапаможа, лянуешся — запатрабуе. Спакойна і дзелавіта.

Вучні ралі, самі рабіліся настаўнікамі, а то і калегамі Міхаіла Аляксандравіча па кафедры. «Прафесіянал, майстар», — гэта скажа пра яго кожны выпускнік. А што мы яшчэ пра яго ведалі? Ды амаль нічога: Міхаіл Аляксандравіч умеў захоўваць дыстанцыю. Нежак успрыімалася, што Корчыц на філфаку — гэта надоўга, гэта надзеина.

А вось пайшоў нечакана і даў сваім вучням апошні ўрок, што пара задумацца.

Но с каждой смертью, с каждым днем

Нам жизнь становится заметней,

И все сильнее в любви нужда...

Поменьше зимних дней,
побольше было б летних!
Когда бы было так, как некогда...
Выпускнікі 1978 г.

«Жить не по лжи»

Міхаіл Аляксандравіч Корчыц адыходзіў ад жыцця гэтаксама, як і ішоў па ім. Можна толькі самыя блізкія яму людзі, ды і то калі пакуты сталі зусім невыноснымі, чулі ад яго нешта блізкае да скаргі. Нават калі б гэта было адзіным успамінам пра Міхаіла Аляксандравіча, і то памяць аб ім стала б урокам для многіх з нас.

Наколькі я ведаў яго, Міхаіл Аляксандравіч умеў вучыць, ніколі не павучаючы. Вучыў перш за ўсё тым, як ён ставіўся сам да справы, няхай гэта заняткі са студэнтамі ці ўласная даследніцкая праца. Яго патрабавальнасць у першую чаргу да сябе давала яму права быць патрабавальным і да іншых. Але гэтая патрабавальнасць не пераходзіла ні ў жорсткую нецярпнасць, ні ў нудную павучальнасць. Не адно пакаленне сёняшніх настаўнікаў-славеснікаў сваёй прафесійнай культурай удзячна ўрокам Карчыца-лінгвіста.

Апошнім часам стала папулярнай фразай формула А. І. Салжаніцына «жыць не по лжи». Яе часта са слязай на вачах любяць паўтараць людзі, што супярэчаць ёй ледзь не на кожным кроку. Міхаіл Аляксандравіч ніколі не чытаў прапаведзю на гэты конт, дарчы як наогул не любіў гаварыць прапаведзю. Ён проста быў чэсны і праўдзівы. Заўсёды і ва ўсім, незалежна ад асобы і акалічнасцяў. Такія паводзіны былі доўгім і недакулівым урокам выхаванасці і для студэнтаў, і для нас, яго калегаў.

Амаль паўтара стагоддзя назад адзін рускі паэт адгукнуўся на смерць знакамітага крытыка радкамі: «Не говори с тоской: их нет! Но с благодарностью: были!» Цяпер іншы час, ды і маштаб адыйшоўшага ад нас калегі і настаўніка таксама іншы. І ўсё ж, калі думаеш пра Міхаіла Аляксандравіча, хочацца паўтараць гэтыя радкі.

І. ЯГОРАУ,
дацэнт кафедры рускай і
замежнай літаратуры.

Аперацыя «Бульба»

Кожную восень студэнты Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта аказваюць адчувальную дапамогу сельскім працаўнікам на ўборцы ўраджаю. Асабліва неабходна яна сёлета. Гэта звязана з нейстойлівым надвор'ем.

І таму ў адпаведнасці з Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь «Аб неадкладных мерах у сельскай гаспадарцы ў сувязі са складанымі пагоднымі ўмовамі» ад 25 чэрвеня 1993 года № 418 і рашэння выканкама Гродзенскага абласнога савета народных дэпутатаў ад 19.08.93 г. ва ўніверсітэце была створана аперацыйная група на перыяд правядзення сельскагаспадарчых работ на добраахвотнай аснове з 6 верасня на срок не звыш аднаго месяца. Задача студэнтаў у тым, каб убраць ураджай пры мінімальным стратах.

Згодна загаду рэктара ўніверсітэта «Аб мерах па арганізацыі сельскагаспадарчых работ» былі падрыхтаваны і зацверджаны

належаць ўмовы? — Напрыклад, у калгасе «1 Мая» Слонімскага раёна, — гаворыць У. А. Хілюта, — філолагі 3 курса былі размешчаны ў п'янерскім лагэры, які не ацяпляўся, не было дзе высушыць мокрую вопратку. І як вынік — трэцяя частка студэнтаў захварэла і не магла выходзіць на работу. Такая ж сітуацыя склалася і ў калгасе «Сасноўка» (таксама Слонімскага раёна) — студэнтаў размясцілі ў школе-інтэрнаце.

Некаторыя гаспадаркі адмовіліся напалову аплочваць харчаванне студэнтаў. І разам з гэтым патрэбна было выконваць высокія нормы выпрацоўкі — 714 кг ад кожнага студэнта. Гэта неарганізаванасць быту, а разам з тым, не вельмі паважлівыя адносіны да студэнтаў, канешне, не ствараюць у іх добрага настрою і не наладжваюць на нармальны працоўны лад.

А ці ўсюды для плённай працы студэнтаў, іх быту, паўнацэннага харчавання створаны

Вёсцы — актыўную дапамогу

ны спісы атрадаў, іх камандзіраў, кіраўнікоў-выкладчыкаў. Былі праведзены нарады, інструктаж па ТБ са студэнтамі, выязджаючымі на сельскагаспадарчыя работы. Своечасова былі распрацаваны дагаворы і ўмовы аплаты працы студэнтаў і выкладчыкаў.

Ісцямі дыслакацыі для сельскагаспадарчых работ нашага ўніверсітэта сёлета сталі многія раёны вобласці — Дзятлаўскі (182 чалавека), Іўеўскі (55), Астравецкі (98), Ашмянскі (125), Слонімска (128), Смаргонскі (124), Свіслацкі (35), Шчучынскі (60), Карэліцкі (105), Гродзенскі (52 чалавека). Да пачатку работ з імі заключаны адпаведныя дагаворы, у якіх абумоўлены ўмовы працы, яе аплаты, быту, забеспячэння харчаваннем.

Арганізацыйная работа па падрыхтоўцы і адпраўленню студэнтаў на сельскагаспадарчыя работы адбылася.

— Ці ўсё прайшло добра? — з такім пытаннем я звярнулася да У. А. Хілюты, намесніка старшынні аперацыйнай групы па правядзенню сельскагаспадарчых работ.

— Заяўкі гаспадарак ўніверсітэта выканаў. На дапамогу вёсцы паехалі 969 студэнтаў, разам з імі — 32 кіраўнікі атрадаў.

Але хочацца зазначыць, што пралікі дапусцілі асобныя кіраўнікі гаспадарак, таму прыходзілася ўносіць карэктывы ў планы амаль у апошнія гадзіны, 6 верасня, калі студэнты былі ўжо гатовы да ад'езду на працу. Так, практычна адмовіліся ад студэнцкай дапамогі Астравецкі (па дагавору — 500, а запатрабавалі толькі 98 чала-

І апошняе пажаданне на наступны год па правядзенню сельскагаспадарчых работ: у якасці кіраўнікоў атрадаў трэба пасылаць менавіта выкладчыкаў, а не лабарантаў кафедраў, і, пажадана, абіраць іх з ліку мужчын.

Асенні працоўны семестр паказвае: настаў час мяняць многае ў адносінах да студэнта як памочніка на асеннім полі. Яму неабходны дакладныя гарантыі, матэрыяльныя стымулы, нармальныя чалавечыя ўмовы і ў быццё, і на працы. Элементарныя арганізацыйныя пытанні не павінны станавіцца сур'ёзнай перашкодай для плённай працы моладзі.

Н. БЕДЗЬ.

На калгасных дзялянках

Той не сапраўды студэнт, хто не выправаваў сябе ў будаўніцтве і не атрымаў восенняе «хрышчэнне» бульбай. Так лічаць юнакі і дзяўчаты, якія ўжо зведлі сябе ў гэтай справе. І вось зноў верасень, і зноў многія і многія юнакі і дзяўчаты адправіліся ў калгасы.

Сёлетні верасень нешта скупы на сонечныя цёплыя дзенькі... Яшчэ ў першай яго палове на

і баявы. Іх работай задаволены і выкладчыкі — І. У. Груль і В. М. Ламака, што працавалі на

двары было холадна, як у канцы кастрычніка, і калі, як не ўвосень, у час уборкі бульбы, усё вырашае надвор'е?

Для студэнтаў І курса факультэта беларускай філалогіі і культуры, што працавалі ў Гродзенскім раёне ў сельскагаспадарчым прадпрыемстве «Прагрэс», холад не перашкода. «Не было б толькі дажджу, і мы хутка пазбіраем бульбу на адведзеным участку», — казалі дзяўчаты ў першыя дні работы.

Вось што мне давялося пачуць ад агранома ўчастка — Уладзіміра Мікалаевіча Сарока:

— У нас асноўная задача — убраць бульбу як можна хутчэй і без стратаў. Дзяўчатам можна за іх працу паставіць адзнаку «выдатна». Першы год у нас працаваў атрад з Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта, і, трэба сказаць, што першае ўражанне нядрэннае. Поле атраду было выдзелена добрае, без камянёў, з мяккай глебай. Пасля дзяўчат не заставалася бульбы ў барознах, не трэба было іх прымушаць працаваць. Ніхто з поля раней не адыходзіў, заставаліся да канца працы, пакуль не прыйдзе аўтобус, бо ўсе добра разумелі: чым хутчэй выканаеш норму, тым раней паедзеш дадому.

А я, між іншым, зазначу, што гаспадарка стварыла для добрай працы студэнтаў усё неабходнае: загадзя дамовіліся наконт аплаты працы студэнтаў, кожны дзень аўтобус прывозіў дзяўчат на поле з Гродна і пасля работы — у горад. Гарачыя абеды падвозіліся непасрэдна на поле (смачныя, каларыйныя, усім даспадобы). Прапанавалі і вячэру, але дзяўчатам так хацелася хутчэй дадому, у сухое адзенне і цёплае памяшканне! Простаюць практычна не было 3-за адсутнасці ці недахопу транспарта. І разам з атрадам — абавязкова аграном.

Вельмі прыемна, што паміж кіраўніцтвам гаспадаркі і атрадам з першых дзён склаліся цёплыя, паважлівыя адносіны. За месяц працы дзяўчаты асвоіліся, пасябравалі, пазналі, хто чаго каштуе, хто любіць пагультайнічаць, а хто працуе сумленна, з поўнай аддачай. Для першакурснікаў гэта вельмі важна, бо разам ім вучыцца пяць гадоў. Вылучыліся і лідэры — першыя ў працы: Алена Булах, Аксана Грэкава, Святлана Пазняк, Марына Курьштка. І ўсе спыталіся сказаць пра гумарыстык, самадзейных спявачак — Наталлю Жуўтоўскую і Таццяну Каўшоўвіч — увес час, ці дождж, ці сонейка, яны спявалі песні (беларускія народныя, польскія). Н. Жуўтоўская прыехала вучыцца беларускую мову па накіраванню Міністэрства адукацыі Рэспублікі Польшча. Яе першыя ўражанні:

— Я задаволена, што буду вучыцца і жыць у Гродна. Мне падабаецца атмасфера сяброўства паміж намі. Гэта вельмі добра, што мы на бульбе і не ведалі, хто з нас у якой групе будзе вучыцца.

За першыя працоўныя экзамены студэнткі І курса факультэта беларускай філалогіі і культуры атрымалі добрыя адзнакі. Застаецца пажадаць ім выдатных вынікаў у вучобе.

Н. ДУДКО.

Як раз для вас Стыпендыі

ад ДААД

Прапануем увазе чытачоў інфармацыю аб стыпендыях, якія выдзяляе Нямецкая служба акадэмічных абменаў (ДААД) на 1994 г. і 1994/95 навучальны год для Рэспублікі Беларусь.

Нямецкая служба акадэмічных абменаў (ДААД) — гэта арганізацыя ўсіх універсітэтаў і ВНУ Федэратыўнай Рэспублікі Германія. Яе задача заключаецца ў арганізацыі падтрымкі па развіццю міжвузаўскіх замежных кантактаў, асабліва гэта працягнецца ў абмене студэнтамі і вучонымі, у накіраванні прафесарска-выкладчыцкага саставу для чытання лекцый у іншых краінах.

ДААД распрацаваў праграмы для замежнікаў: выдзяляе стыпендыі кваліфікаваным замежным студэнтам ці выпускнікам ВНУ (як правіла, узрост — не больш 32 гадоў) — для вучобы ці павышэння кваліфікацыі ў нямецкіх ВНУ ці навукова-даследчых інстытутах. ДААД выдзяляе розныя стыпендыі ў залежнасці ад узроўня падрыхтоўкі спачатку на адзін год, стыпендыі могуць быць працягнуты згодна вучэбным мэтаам. Таксама ДААД выдзяляе стыпендыі для таго, каб, напрыклад, адшукаць матэрыял для абароны дысертацыі ці для ўдзелу ў летніх вузаўскіх курсах ці на курсах нямецкай мовы ў інстытуце ім. Гётэ ў Германіі.

ДААД дае магчымасць запрасіць замежных вучоных для стажыроўкі ці выкладчыцкай працы тэрмінам да 3-х месяцаў. Стажыроўка павінна адказваць навуковым інтарэсам гасця і садзейнічаць яго кантактам з нямецкімі калегамі ў адпаведнай вобласці.

ДААД садзейнічае арганізацыі і правядзенню вучэбна-азнамяленчых паездак замежных студэнцкіх груп і вучоных у Германію з мэтай атрымання агульных краязнаўчых ведаў аб краіне і па спецыяльнасці.

ДААД для падтрымання сувязі са сваімі былымі замежнымі стыпендыятамі паўторна запрашае іх для кароткатэрміновага прабывання. Па заяўцы ДААД можа дазволіць карыстанне спецыяльнай літаратурай і навуковымі прыборамі. Былыя стыпендыяты з'яўляюцца адначасова партнёрамі і дарадчыкамі ў развіцці і ажыццяўленні яе праграм.

Для прадстаўлення стыпендыі могуць накіраваць заяўкі:

— вучоным са ступенямі і званнямі звыш 32-летняга ўзроста для 3-месячнага знаходжання на навуковай стажыроўцы;

— аспіранты, маладыя вучоныя да 32-летняга ўзроста для 10-месячнага навування на навуковай стажыроўцы;

— студэнты-германісты 3-га курса для навування на працягу 1 семестра;

— маладыя вучоныя, аспіранты і студэнты, якія вучаюць германістыку, а таксама выкладчыкі нямецкай мовы ў ВНУ да 32-летняга ўзроста для навування на летніх вузаўскіх курсах на працягу 3—4 тыдняў. Ва ўсіх павінна быць вельмі добрае веданне нямецкай мовы, якое пацвярджаецца экзаменам. Пры адборы прымаецца да ўвагі паспяховасць, вынікі экзаменаў, навуковыя веды. Саіскальнікі накіроўваюць заяўкі праз кіраўніцтва ВНУ ў Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, дзе здзяйсняецца папярэдні адбор саіскальнікаў. Тэрмін накіравання заявак — восень бягучага года. Канчатковы адбор адбудзецца ў Цэнтральным бюро ДААД у г. Боне.

Фармуляры заяўкі можна атрымаць у рэктараце ВНУ ці ў Прадстаўніцтве ДААД у Маскве.

Дакументы павінны быць падрыхтаваны да 1 лістапада 1993 г.

За больш падрабязнай інфармацыяй наконт атрымання стыпендыі, якія выдзяляе Нямецкая служба акадэмічных абменаў, можна звяртацца ў аддзел маркетынгу, інфармацыі, рэкламы і замежных сувязяў (аўд. 302 у гал. корпусе ўніверсітэта).

Спадчына

Не шукай ты шчасця, долі
На чужым, далёкім полі...
Ты ўсё знайдзеш гэта блізка,
Там, дзе маці над калыскай
Табе песні напявала,
Як малага калыхала.

Я. Купала «Не шукай...»

«3 народных глыбінь»

З маленства ў наша жыццё ўваходзіць народная паэзія. У дзяцінстве нас прываблівае мілагучная калыханка матулі. Пазней мы захапляемся дзівоснай казкай бабулі або дзядулі. Здзіўляемся мудрасці, паэтычнай прыгажосці прыказак і прымавак. На народнай паэзіі вучымся дабру і справядлівасці, самаадданай любові да роднай краіны і свайго народа.

Час бяжыць, але цікавасць не змяншаецца да народных твораў,

жанчыны спявалі нам беларускія і польскія народныя песні. Як многа непаўторных каларытных мелодый мы пачулі і запісалі.

Вось толькі ўслухайцеся ў словы гэтай песні:

На возеры, возеры,
Ды на гібкай кладцы,
Мыла я кашулю
Ды няроднай матцы.
Ой, мыла я, мыла
Ды і перамыла,
Няродная мамачка
Ды абгаварыла.
Сушыла, сушыла

«гуканне» вясны дзяўчатамі ў вянках з вешчя маладой бярозы і чаромхі, выган скаціны на Юр'еў дзень і абкурванне яе купальскімі травамі, ядлоўцам, травой, запаленымі ў гаршку.

Зацікавілі нас гісторыя Ашмянскага раёна і паходжанне тапонімаў і мікратапонімаў. Пабывалі нашы студэнты ў Ашмянскім гісторыка-краязнаўчым музеі.

Не забыліся мы са студэнтамі нізка пакланіцца, аддаць дань

памяці магіле народнага паэта-дэмакрата Францішка Багушэвіча, што ў вёсцы Жупраны. А пазней наведалі Кушляны, бацькаўшчыну Мацея Бурачка. Тут усе мы прычасціліся святлом мудрай паэзіі і жыццём вялікага беларускага песняра. Пазнаёмліся з вельмі цікавым, улюблёным у гісторыю і культуру роднага краю чалавека — дырэктарам Кушлянскага музея — Алесем Пятровічам Жамойціным, які правёў змястоўную экскурсію на паэтавай сядзібе, на той зямлі, адкуль

Здымак на памяць каля помніка народнаму паэту-дэмакрату Францішку Багушэвічу.

якія служаць магутным сродкам вобразнага пазнання. Вось і едуць маладыя людзі ў глыбіню, каб далучыцца да духоўнага багацця свайго народа, каб па крупіцах сабраць нашу культурную спадчыну.

З 1 па 14 ліпеня група студэнтаў-першакурснікаў філагічнага факультэта праходзіла фальклорную практыку на Ашмяншчыне.

Першыя маршруты пралаглі ў вёскі Кракоўка, Зялёны Бор і Навасёлкі. Тут студэнты сустраляся з жанчынамі, якія беражліва, з павагай адносяцца да народных песень. Асабліва многа шчырых і цёплых слоў мы адрасуем Ляхоўскай Г. І., Селяжыцкай Т. І., Ляшчэвіч В. М., Альшук Ф. Ф. і інш. Гэтыя прыветлівыя, простыя і мудрыя

Ды перасушыла,
Няродная мамачка
Усё перасудзіла.

Пазнаёмліся нашы студэнты і з мясцовымі вясельнымі, радзіннымі і календарнымі абрадамі і звычаямі. Усім спадабаліся і глыбока запалі ў душу любоўныя, сямейна-бытавыя, гістарычныя і жартоўныя песні. І як не ўсміхнуцца пасля зухватых прыпевак Е. Н. Данілевіч.

Цераз сад-вінаград
Гнала я каровы.
Забывалася папытаць,
Ці мілы здаровы.

Або:
Заліхвацка піў Пахом
За сталом і за вугом.
Больш Пахом ужо не п'е,
Бо на лякарствах ён жыве.
Пачулі мы цікавыя звесткі аб святкаванні Вялікдзена, Юр'я, Месухі. Жанчыны прыгадалі нам

у гады беспрасветнай цемры і рэакцыі раздаўся мужны голас заступніцтва за Беларусь, за абяздоленага селяніна.

Сабраныя намі народна-паэтычныя творы паглыбілі веды па вуснай паэзіі, папоўнілі фактычную аснову фалькларыстыкі. На практыцы нашы студэнты набылі вопыт зносін з людзьмі розных узростаў і характараў, сачылі за бытам і псіхалогіяй працоўнага народа, авалодвалі ўменнем весці краязнаўчую работу.

Прыветлівыя, добразычлівыя і гасцінныя людзі жывуць на Ашмяншчыне. Хочацца падзякаваць усім, хто нас ветліва прымаў і пажадаць ім поспехаў, здароўя і шчасця.

У. КАЯЛА,
Дзм. ЛЕБЯДЗЕВІЧ,
кіраўнікі фальклорнай экспедыцыі, выкладчыкі кафедры беларускай літаратуры.

НА ЗДЫМКУ: Аляксандр Пятровіч Жамойцін, дырэктар Кушлянскага музея, праводзіць экскурсію на паэтавай сядзібе.

На барцоўскім дыване

Верасень-месяц быў небагаты на спартыўныя падзеі ў нашым універсітэце, але навіны, якія мы атрымалі пасля спаборніцтваў, радуюць і ўражваюць.

Барцы грэка-рымскага стылю дэманстравалі сілу і майстэрства ў паядынках на Кубак Адрыятыкі ў г. Пула, што ў Харватыі. Чэмпіянат праходзіў у прыгожым горадзе, які з'яўляецца зонай адпачынку, на беразе Адрыятычнага мора. Нашы спартсмены-барцы праязджалі самы доўгі тунель у Еўропе працягласцю 5 тыс. 462 метра. Магчыма, гэта цудоўнае месца яшчэ больш надало ўпэўненасці ў сваіх сілах.

Нашы спартсмены выступілі дастаткова паспяхова, занялі 2 агульнакаманднае месца. Віншувем чэмпіёнаў — Аплевіча Эдуарда, Сідарэнка Аляксандра, Бойка Юрыя і спартсменаў, якія ўзняліся на другую ступеньку п'едэстала гонару на гэтым прэстыжным чэмпіянаце — Жука Віталія і Храброва Юрыя. Жадаем ім у далейшым так паспяхова адольваць вяршыні спорту і п'едэстала павагі, радаваць балельшчыкаў поспехамі на барцоўскім дыване.

У верасні ў Стакгольме (Швецыя) адбыўся чэмпіянат свету па грэка-рымскай барацьбе. Прадстаўляў універсітэт студэнт факультэта фізічнага выхавання Валеры Цыленец. У вагавай катэгорыі да 82 кг Валеры заняў ганаровае 4 месца (у гэтай вагавай катэгорыі выступалі 32 удзельнікі ўсіх краін свету). І сустрачу Валеры ў выйграў

у прадстаўніка Грузіі, майстра спорту міжнароднага класа Дарчыя. Уступіў у нялёгкай барацьбе 5-кратнаму чэмпіёну Савета Саюза, 2-кратнаму прызёру Алімпійскіх гульняў Турлханаву (Казахстан). Пасля чаго ўпэўнена працягнуў паядынк і выйграў у прадстаўніка Польшчы Топара, атрымаў чыстую перамогу над чэмпіёнам маладзёжнага першынства свету шведам Лідбаргам. У фінальнай барацьбе за 3 месца ўступіў толькі адзін бал прызёру чэмпіяната Еўропы, прадстаўніку Расіі Карданаву.

Далучаемся да шматлікіх віншаванняў у адрас Валерыя Цыленця і ўсіх выкладчыкаў кафедры фізічнага выхавання, якія дапамагалі спартсмену ў падрыхтоўцы да спаборніцтваў.

Асобна хочацца сказаць аб арганізацыі чэмпіянату. Спартсменаў прывітаў і назіраў за ходам паядынкаў кароль Швецыі Карл XVI. Вялікую ўвагу чэмпіянату аказалі тэлебачанне і прэса. Падвядзенне вынікаў і ўзнагароджанне пераможцаў адбылося ў Блакітнай Зале гарадской ратушы, дзе адбываецца ўручэнне Нобелеўскай прэміі.

У цяперашні час спартсмены універсітэта рыхтуюцца да рэспубліканскай спартакіяды па 16 відах спорту. Гэта патрабуе мабілізацыі ўсіх сіл ад студэнтаў, выкладчыкаў, трэнераў для падрыхтоўкі да будучых спаў. Газета будзе і ў далейшым інфармаваць чытачоў і балельшчыкаў аб спартыўных падзеях ва універсітэце.

Н. ПЯТРОВА.

Гумар

Вясёлы перапынак

АБ АБИТУРИЕНТАХ

— Дайце, калі ласка, тры даведкі: дзе знаходзіцца радыётэхнічны інстытут, калі пачнуцца экзамены і што такое біном Ньютана?

— Іншыя ў ВДУ ідуць з нейкім навуковым багажом, а я так, з адной толькі запіскай.

Атрымаўшы двойку на прыёмным экзамене ў тэатральным інстытуце, абітурыент пакрыўджа на надзьмуў губы:

— А я думаў, што буду адказваць з суфлёрам.

Размаўляюць два абітурыенты:

— Кажуць, што розум дае маці, а не інстытут.

— Гэта сапраўды так, я заўважыў, што ты вырас сіратой.

— Купіце трэніраванага сабаку.

— А хто яе бацькі?

— Прычым тут бацькі? Не ў ВДУ ж ёй паступаць!

КУДЫ Я ТРАПІУ

Студэнт медыцынскага інстытута «плавае» на экзамене па хірургіі. Жадаючы яму дапамагчы, прафесар бярэ ў рукі скальпель, прыкладвае яго да грудзей студэнта і пытаецца:

— Куды я траплю?

Студэнт без цені сумнення адказвае:

— Прама ў міліцыю!

АДЗІНЫ Выхад

У барацьбе са спісваннем у час экзаменаў прафесар Б. Сава

прымяняе ўласны метад: залікі і экзамены ён прымае ў неасветленай аўдыторыі.

СТУДЭНЦКІ БУДЗІЛНІК

На факультэце механікі зроблены арыгінальны будзільнік. Першыя дзесці хвілін ён звоніць нармальна, другія дзесці хвілін імітуе гук працоўнага касмічнага рухавіка, а апошнія дзве хвіліны — голас дэкана факультэта.

НАВУЧАННЕ У СНЕ

Яшчэ ўчора аб навучанні ў сне гаварылася як аб якімсьці цудзе. Сёння гэтым нікога не здзівіш: так вучацца цэлымі аўдыторыямі.

ДОБРАЯ ПАРАДА

Пачынаючы студэнцкае жыццё, памятайце, што ва універсітэце вас прымаюць за дарослага чалавека, лекцыі і семінары вы можаце наведаць, а можаце не наведаць; залікі і экзамены вы можаце здаваць, а можаце і не здаваць. І студэнтам можаце быць, а можаце і не быць.

ПЕРСПЕКТИВА

РОЗНЫХ ПОГЛЯДАУ

— Вы дрэнна скончыце, — сказаў прафесар студэнту, які лянуецца. — Нічога, прафесар, мне галоўнае — скончыць, — адказаў студэнт.

УЗНЯТЫ ЎЗРОВЕНЬ НАВУКІ

Ва універсітэце арганізаваны эксперыментальныя групы, у якіх залікі і экзамены прымаюцца самымі студэнтамі. Эксперыментаў паўнапраўна сабе, — у залікоўцы толькі «добра» і «выдатна». («Студенческий меридиан»).

Наш адрас:
230023, г. Гродна,
вул. Ажэшкі, 22, пакой 404,
тэл. 44-72-97

Газета выходзіць
два разы на месяц
Аб'ём газеты —
адзін друкаваны
аркуш
Зак. 4271
Наклад 2 000
асобнікаў

Газета надрукавана афсетным
спосабам у Гродзенскай
абласной узбуднянай друкарні
г. Гродна, вул. Паліграфістаў, 4
Падпісана ў друк у 15.00.

Рэгістрацыйнае пасведчанне 421

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
ВУЧОНАЯ РАДА УНІВЕРСИТЕТА,
ПРАФКАМ СУПРАЦОУНІКАУ,
ПРАФКАМ
СТУДЭНТАУ

В. а. рэдактара
У. П. АМЕЛЬКА